

Slimību profilakses un kontroles centrs

Informācija medijiem

08.12.2015.

Eksperti: vairāk jāstrādā pie alkohola lietošanas mazināšanas

Šodien Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC) organizēja ekspertu diskusiju, lai rastu potenciālos risinājumus un ieteikumus efektīva sadarbības modeļa izveidei nākotnē ar mērķi mazināt alkohola lietošanu nepilngadīgo vidū. Eksperti bija vienprātīgi – alkohola lietošanas jautājumiem ir jāpievērš vēl lielāka uzmanība.

Starptautisku sadarbību, vecāku informētību, alkoholisko dzērienu pieejamības ierobežošana, mītu kļedēšana – tie ir tikai daži no tematiem, kurus kā prioritārus atzīmēja diskusijas eksperti.

AIJA PELNE, SPKC Atkarības slimību riska analīzes nodaļas vadītāja: „Ir pierādīts, ka alkohols sabiedrībai nodara ļoti būtisku kaitējumu, tāpēc ir jāizmanto mums zināmā labā prakse un piemēri situācijas uzlabošanai. Ir jāierobežo alkoholisko dzērienu pieejamība, jāveicina vecāku informētība un iesaiste un jārod iespēja atbalstīt visas labās iniciatīvas, piemēram, nevalstiskās organizācijas, kas vēlas darboties šajā jomā.”

ARTJOMS KALACS, Rīgas pašvaldības policijas Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļas vecākais inspektors: „Policija ir tā institūcija, kas cīnās ar sekām, nevis cēloņiem. Un realitāte ir skarba – alkohola lietošana nepilngadīgo vidū notiek, tostarp ģimenēs. Ir jāturpina sabiedrības izglītošana un jāveicina līdzatbildība. Jau šobrīd patiesi prieks par to, ka līdzilvēki nepaliek vienaldzīgi un ziņo, ja ievērojuši, ka tiek pārkāptas bērnu tiesības.”

AUSTRIS KALNIŅŠ, Latvijas Tirdzniecības asociācijas padomnieks: „Alkohols ir tā prece, kurai uzcenojums var būt pat līdz 100%. Vienlaikus, it īpaši mazajiem veikaliņiem, alkohola tirdzniecība ir svarīga peļņas gūšanai. Taču likumā noteiktie sodi ir pietiekami bargi, lai tirdzotāji būtu likumpaklausīgi, ievērotu likumā noteiktās prasības. Taču nedrīkst aizmirst, ka lielu daļu Latvijā aizņem nelegālā alkohola tirgus.”

KRĪVS LODE, Tirdzniecības tīkla „Narvesen” mazumtirdzniecības vadītājs: „Mēs ikdienā saskaramies ar alkohola pirkšanas mēģinājumiem, tāpēc droši varam teikt, ka alkohola lietošana nepilngadīgo vidū ir realitāte. Tomēr, lai šajā tirgū varētu sekmīgi darboties, uzņēmumam ir jābūt augstai atbildībai pret sabiedrību. Sākumā ir ģimene, pēc tam skola un tikai tad tirdzotājs, pie kura jaunieši dodas, lai jau iegādātos alkoholisko dzērienu. Likumā noteiktie sodi ir bargi, tomēr vēl nozīmīgāk, mūsdiā, ir uzņēmuma publiskais tēls un iespēja zaudēt licenci. Savukārt viens no lielākajiem izaicinājumiem ir darba tirgus, proti, pārdevēju rotācija.”

JUDĪTE BRUKA, Bulduru Dārzkopības vidusskolas sociālais pedagogs: „Nereti vecāki domā, ka skola izaudzinās viņu bērnus. Mēs kā izglītības iestāde varam viņus informēt, iedot kaut kādas prasmes, bet mēs nevaram viņus izaudzināt. Vecāku izglītošana būtu ļoti nepieciešama. Labs risinājums būtu iesaistīt arī nevalstiskās organizācijas un neformālās izglītības pārstāvjus.”

INGA LANDSMANE, Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centra ārsts psihiatrs – narkologs: „Desmit vienpadsmit gadu vecumā parādās pirmā interese par alkohola lietošanu. Sākotnēji tas ir tikai eksperiments, bet vēlāk alkohola lietošana jau tiek uztverta kā socializēšanās elements. Realitāte liecina, ka vecāki, baidoties būt nemoderni, arī akceptē šo alkoholisko dzērienu lietošanu. Latvijā alkoholisko dzērienu cenas vēl joprojām ir ļoti zemas, tāpēc jādoma par to, kā ierobežot pieejamību.”

KRISTĪNE MOZERTE, Latvijas Atkarību psihologu asociācija: „Viens no galvenajiem

atslēgas vārdiem šajā diskusijā ir „profilakse”. Gan pusaudžu, gan viņu vecāku. Mēs nevaram runāt kategorijās „vieglais un stiprais alkohols” vai „kvalitatīvs un nekvalitatīvs alkohols”. Un jārunā par to, kāpēc pusaudžu vecumā alkohols nav jālieto, kādi ir riski. Sabiedrības izglītošana ir jānodrošina ilgtermiņā”.

Ekspertu diskusijas rezultātā tiks sagatavoti ieteikumi alkohola lietošanas mazināšanai nepilngadīgo vidū. Diskusija organizēta Veselības ministrijas un Slimību profilakses un kontroles centra informatīvās kampaņas „Lai būtu skaidrs!” ietvaros.

Līdz šim veiktie SPKC pētījumi liecina, ka regulāra alkohola lietošanas pieredze (40 un vairāk reizes dzīves laikā) ir aptuveni katram trešajam (35%) 15–16 gadus vecam nepilngadīgajam un dzīves laikā vismaz vienu reizi piedzērušies 65% 15–16 gadus veci nepilngadīgie, kā arī vienu reizi pēdējo 30 dienu laikā jebkuru alkoholisko dzērienu veikalā iegādājušies 44% jauniešu.

Ilze Arāja

Komunikācijas nodaļas vadītāja

Slimību profilakses un kontroles centrs

tālr. 67387667;29487552; prese@spkc.gov.lv

PR- 111/2015